

Bryssel 24.11.2015
COM(2015) 578 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Vuoden 2015 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2014

{SWD(2015) 248 final}

Vuosituhattavoitteet ja aika niiden jälkeen – ihmisarvoinen elämä kaikille kaikkialla maailmassa

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot olivat vuonna 2014 edelleen maailman suurin kehitysavun antaja ja edistivät kaikkialla maailmassa eurooppalaisia perusarvoja, rauhaa, turvallisuutta, kestävästä kehitystä, köyhyyden vähentämistä ja ihmisoikeuksia. EU tuki edelleen muutossuunnitelmansa¹ painopistealueita eli ihmisoikeuksia, demokratiaa ja muita hyvän hallinnon tärkeimpiä osatekijöitä sekä osallistavaa ja kestävästä kasvua.

EU toteutti vuonna 2014 kokonaisvaltaisia toimia, joilla se pyrki vastaamaan suuriin kriiseihin, kuten Ukrainan konfliktiin, Keski-Afrikan tasavallan ja Etelä-Sudanin kriiseihin, Daeshin Lähi-idässä ja muualla kylvämään kauhuun ja Länsi-Afrikan ebolaepidemiaan.

Komissio antoi kesäkuussa 2014 tiedonannon ”**Ihmisarvoinen elämä kaikille: visiosta yhteisiin toimiin**”², jossa määritetään EU:n kanta vuosituhattavoitteiden jatkoksi sovittavia kestävästä kehityksen tavoitteita koskevissa kansainvälisissä neuvotteluissa, kuvataan keskeisiä periaatteita ja esitetään painopistealueita ja mahdollisia tavoitteita vuoden 2015 jälkeistä kehitysohjelmaa ja kestävästä kehityksen tavoitteita varten. Neuvosto antoi tiedonannolle tukensa 16. joulukuuta 2014³.

Vuosituhattavoitteiden saavuttaminen

Vuosituhattavoitteille asetetun vuoden 2015 määräajan lähestyessä tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty merkittävästi. Vuosituhattavoitteista ensimmäinen eli **köyhyyden puolittaminen** saavutettiin viisi vuotta etuajassa vuonna 2010. Samana vuonna saatiin myös puolitettua **puhtaan juomaveden puutteesta** kärsivien osuus maailman väestöstä.

Nälästä kärsivien määrän puolittaminen on mahdollisuuksien rajoissa, sillä aliravitsemuksesta kärsivien määrä on pienentynyt maailmanlaajuisesti vuosien 1990–1992 23,2 prosentista 14,9 prosenttiin vuosina 2010–2012.

Vuosituhattavoite, joka koskee sitä, että **kaikki maailman lapset käyvät peruskoulun**, on saavutettu Latinalaisessa Amerikassa ja Karibiassa, Itä-Aasiassa ja Tyynenmeren alueella sekä Euroopassa ja Keski-Aasiassa. **Tyttöjen ja poikien tasa-arvo** on parantunut perusasteen koulutuksessa merkittävästi: koulua käyvien tyttöjen osuus verrattuna poikiin on kehitysmaissa 97 prosenttia.

EU:n merkittävä tuki on osaltaan edistänyt **terveyteen liittyvien** vuosituhattavoitteiden saavuttamista. **Alle viisivuotiaiden lasten kuolleisuus** oli vuonna 2012 lähes puolittunut vuoteen 1990 verrattuna. Myös **äitiyskuolleisuus** on vähentynyt 45 prosenttia vuosina 1990–2013. **Uusien HIV-tartuntojen määrä** on pienentynyt vuodesta 2001 vuoteen 2012 mennessä 44 prosenttia. **Tuberkuloosin** esiintyvyys ja tuberkuloosikuolemien määrät ovat vähentyneet, ja tavoite tartuntojen määrän puolittamisesta voidaan saavuttaa. Myös **malariaa** koskeva tavoite voidaan saavuttaa kokonaan, sillä malariakuolleisuus on vähentynyt 42 prosenttia vuosina 2010–2012.

Yhteistyötä tulevaisuuden hyväksi

EU ja sen jäsenvaltiot ovat yhä maailman suurin julkisen kehitysavun antaja. **EU:n yhteenlaskettu julkinen kehitysapu oli vuonna 2014 kaiken kaikkiaan 58,2 miljardia euroa**, mikä vastaa 0,42:a prosenttia yhteenlasketusta bruttokansantulosta (BKT). EU:n jäsenvaltioiden antama julkinen kehitysapu oli vuonna 2014 yhteensä 56,1 miljardia euroa eli 0,41 prosenttia niiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta. Euroopan komissio jatkoi vuonna 2014 kehityksen poliittista ja taloudellista

¹ [https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en,KOM\(2011\)637lopullinen,13.10.2011](https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en,KOM(2011)637lopullinen,13.10.2011)

² COM(2014) 335, 2.6.2014.

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadasset.aspx?id=40802190987>

tukemista kaikkialla maailmassa sitoen⁴ ulkoiseen kehitysapuun yli 9,9 miljardia euroa eli noin 7 prosenttia EU:n vuoden 2014 yleisestä talousarviosta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 208 artiklan mukaan EU ”ottaa huomioon kehitysyhteistyöpolitiikan tavoitteet toteuttaessaan muita sellaisia politiikkoja, jotka voivat vaikuttaa kehitysmaihin”. **Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden** mainitseminen primaarilainsäädännössä erottaa EU:n muista kansainvälisistä toimijoista. **Junckerin komission** astuttua virkaan 1. marraskuuta 2014 komissiossa otettiin käyttöön uusi toimintatapa, joka tukee politiikkojen johdonmukaisuutta. Varapuheenjohtajien johtamissa komission toimivaltaan kuuluvien eri alojen klustereissa suositaan monialaista politiikkaa, jonka avulla voidaan varmistaa, että kehitysyhteistyön tavoitteisiin sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, joka parantaa EU:n kehitysyhteistyön vaikuttavuutta.

Komissio jatkoi vuonna 2014 kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden parantamista kaikilla tasoilla. Vuoden 2014 alussa komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto toteuttivat yhdessä ensimmäisen raportointikierroksen, jossa edustustot raportoivat politiikkojen johdonmukaisuudesta. Toimitetuissa 41 raportissa käsiteltiin 62 kumppanimaata.

Uuden komission myötä tehtiin myös toimeksianto- ja nimimuutoksia. Maailmanlaajuisen kehitysagendan muutosten vuoksi kehitys- ja yhteistyöpääosastosta tuli kansainvälisen yhteistyön ja kehitysasioiden pääosasto (DEVCO). Neven Mimica nimitettiin kansainvälisestä yhteistyöstä ja kehitysasioista vastaavaksi komission jäseneksi.

Komission jäsenten ulkosuhderyhmä aloitti säännölliset tapaamisensa marraskuussa 2014. Ryhmän puheenjohtajana toimii unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, komission varapuheenjohtaja Federica Mogherini. Ryhmään kuuluvat kansainvälisestä yhteistyöstä ja kehitysasioista vastaava komission jäsen, Euroopan naapuruuspolitiikasta ja laajentumisneuvotteluista vastaava komission jäsen, kauppapolitiikasta vastaava komission jäsen sekä humanitaarisesta avusta ja kriisinhallinnasta vastaava komission jäsen. Muita komission jäseniä voidaan kutsua kokouksiin kussakin kokouksessa käsiteltävien asioiden mukaan.

Vuonna 2014 perustettiin myös naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto (NEAR), kun Euroopan naapuruuspolitiikan osasto siirrettiin kansainvälisen yhteistyön ja kehitysasioiden pääosastosta entiseen laajentumisasioiden pääosastoon.

Tulevan kehitysyhteistyön ohjelmasuunnittelu

Vuosi 2014 käynnisti vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehiksen, ja kyseisenä vuonna hyväksyttiin lukuisia suuntaa-antavia monivuotisia ohjelma-asiakirjoja, jotka koskevat sekä maiden kanssa tehtävää kahdenvälistä että alueellista yhteistyötä ja temaattisia ohjelmia. Kumppanimaiden kanssa tehtävää yhteistyötä koskevissa ohjelma-asiakirjoissa noudatetaan lähes yksinomaan toimintatapaa, jossa ei enää laadita erillisiä EU:n maakohtaisia strategia-asiakirjoja vaan ohjelmasuunnittelussa viitataan suoraan kumppanimaan omiin politiikkoihin ja strategioihin. Muutossuunnitelman⁵ mukaisesti ohjelmasuunnittelussa oli vahva alakohtainen painotus, jolla pyrittiin tehostamaan EU:n avun vaikutusta ja hallinnoitavuutta.

⁴ Sitoumukset ovat oikeudellisia lupauksia varojen käyttämisestä esimerkiksi tiettyihin hankkeisiin tai sopimukseen joko samana vuonna, jona sitoumus tehdään, tai myöhemmin. Maksuilla tarkoitetaan tiettyinä vuonna maksettavia rahasummia.

⁵ [KOM\(2011\) 637 lopullinen, 13.10.2011.](#)

Brysselissä huhtikuussa 2014 järjestetty Afrikan ja EU:n huippukokous antoi uutta pontta yhteiselle Afrikka–EU-strategialle⁶ ja poliittisia ohjeita EU:n ja Afrikan kumppanuuden edistämiseen. Uudessa vuosia 2014–2017 koskevassa yhteisessä etenemissuunnitelmassa määritetyt painopistealueet otettiin välittömästi huomioon EU:n ohjelmasuunnittelussa ja etenkin Euroopan kehitysrahaston (EKR) alaisessa Afrikan rauhanrahastossa⁷ ja uudessa **yleisafrikkalaisessa ohjelmassa**⁸, joka on kehitysyhteistyön rahoitusvälineen⁹ ensimmäinen maanosan laajuinen ohjelma.

Komissio ja jäsenvaltiot jatkoivat vuonna 2014 kehitysyhteistyön **yhteisen ohjelmasuunnittelun** edistämistä. Yhteisessä ohjelmasuunnittelussa edistettiin 18 kumppanimaassa, ja yhteiset ohjelma-asiakirjat saatiin viimeisteltyä 14 kumppanimaassa¹⁰. Suurin osa yhteisen ohjelmasuunnittelun maista kuuluu joko vähiten kehittyneisiin tai alemman keskitulotason maihin, ja maista yli puolet on Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) mukaan hauraita valtioita.

Vuonna 2014 otettiin käyttöön kuusi uutta EU:n talousarviosta rahoitettavaa ulkoisen toiminnan rahoitusvälinettä: kehitysyhteistyön rahoitusväline, Euroopan naapuruusväline¹¹, liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA II)¹², vakautta ja rauhaa edistävä väline¹³, demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen rahoitusväline¹⁴ ja kumppanuusväline¹⁵. Uusien välineiden avulla muutetaan muutossuunnitelman periaatteet käytännön toimiksi. Välineisiin on osoitettu vuosiksi 2014–2020 yhteensä 51,4 miljardia euroa.

EU:n talousarvion ulkopuolinen **yhdestoista Euroopan kehitysrahasto (EKR)**¹⁶ tuli voimaan maaliskuussa 2015. Rahaston 30,5 miljardin euron varoilla tuetaan Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden (AKT-valtiot) sekä merentakaisen maiden ja alueiden (MMA) kanssa tehtävää yhteistyötä.

Muutossuunnitelman toteuttaminen

Tuloksellista kehitysyhteistyötä koskeva maailmanlaajuinen kumppanuus on vapaaehtoinen monenvälinen sidosryhmäfoorumi, joka muodostaa keskeiset puitteet kehitysyhteistyön tuloksellisuutta koskevalle ohjelmalle. Tämän **globaalin kehityskumppanuuden ensimmäinen korkean tason kokous järjestettiin Meksikossa huhtikuussa 2014**. Kokoukseen osallistui erilaisia avunantajia ja kumppaneita, jotka käsitelivät kehitykselle tärkeitä kysymyksiä, edistyksen seurannan ja mittaamisen mekanismeja ja sitoutumista käytännön toimien tuloksellisuuden lisäämiseen. Meksikon kokouksessa käynnistettiin 39 vapaaehtoista aloitetta.

Meksikon kokouksessa julkistettu EU Aid Explorer -verkkosivusto¹⁷ on osa EU:n toimia avoimuuden ja vastuullisuuden parantamiseksi. Verkkosivuston avulla EU:n kansalaiset ja kumppanit voivat tarkastella avunantajien varojen käyttöä ja avunantajat voivat parantaa koordinoitua ja tehostaa toimiaan.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/african-peace-facility_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/pan-african-programme_en

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 233/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 44.

¹⁰ Burundi, Etelä-Sudan, Ghana, Guatemala, Kambodža, Komorit, Laos, Mali, Myanmar/Burma, Namibia, Ruanda, Senegal, Togo ja Tšad.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 232/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 27.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 231/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 11.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 230/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 1.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 235/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 85.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 234/2014, EUVL L 77, 15.3.2014, s. 77.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=URISERV:r12102>

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-434_en.htm?locale=en

Komissio antoi 13.toukokuuta 2014 tiedonannon ”**Yksityissektorin roolin vahvistaminen kehitysmaiden osallistavan ja kestävä kasvun tavoittelussa**”¹⁸. Uudessa strategiassa yksityissektorin osallistuminen nähdään uutena ja tärkeänä osana EU:n kehitysyhteistyötä. Tavoitteena on parantaa liiketoimintaympäristöä ja yksityissektorin kehittymisedellytyksiä kumppanimaissa sekä edistää yksityissektorin tiiviimpää osallistumista kehitysyhteistyöhön.

Komissio katsoo, että **eri rahoituslähteiden yhdistäminen** eli EU:n avustusten yhdistäminen muiden julkisten tai yksityisten rahoittajien lainoihin tai pääomaan on tärkeä keino vivuttaa lisärahoitusta kehityshankkeisiin. Vuoden 2014 loppuun mennessä EU:n talousarviosta, Euroopan kehitysrahastosta ja jäsenvaltioiden varoista myönnettyillä 1,99 miljardin euron avustuksilla oli rahoitettu 233 hanketta ja saatu hankittua noin 19 miljardia euroa lainaa eurooppalaisilta rahoituslaitoksilta ja alueellisilta kehityspankeilta. EU:n avustusten ja markkinarahoituksen strategisen yhdistämisen avulla on saatu hankittua EU:n kumppanimaihin yli 44 miljardin euron edestä investointeja.

EU:n 419 miljardin euron avustusten avulla saatiin vuonna 2014 hankittua yhteensä lähes 7,7 miljardin euron arvosta suunniteltuja investointeja. Komissio sitoutuu lisäämään EU:n avustusten osuutta innovatiivisten rahoitusvälineiden avulla ja on yksilöinyt välineitä ja keskeisiä aloja, joissa rahoituslähteiden yhdistämistä voitaisiin hyödyntää aiempaa enemmän¹⁹.

Haurassa valtioissa toteutettavaa toimintaa koskeva uusi sopimus²⁰ (*New Deal*) tehtiin marraskuussa 2011. Siitä lähtien nykyistä kehityspolitiikkaa ja vallitsevia käytäntöjä on onnistuttu parantamaan merkittävästi maatasolla ja uudistusten avulla. EU on aktiivinen OECD:n alaisessa konflikteja ja hauraita valtioita käsittelevässä kansainvälisessä verkostossa sekä hallitusten välillä käytävässä rauhan rakentamista ja valtiorakenteiden kehittämistä koskevassa kansainvälisessä vuoropuhelussa.

Vahvana ihmisoikeuksien edistäjänä EU kävi asiasta vuonna 2014 keskusteluja 37 kumppanimaan ja alueellisen ryhmittymän kanssa. EU:n sitoutuminen asiaan näkyy siinä, että EU:n kehitysyhteistyötä varten kehitettiin ja otettiin käyttöön kaikki ihmisoikeuksien osa-alueet käsittävä **oikeusperustaisen lähestymistavan** mukainen keinovalikoima²¹. Neuvosto ilmaisi toukokuussa 2014 hyväksymissään päätelmissä olevansa tyytyväinen tähän merkittävään edistysaskeleeseen²².

Kehitysyhteistyön rahoitusvälineen puitteissa hyväksyttiin heinäkuussa 2014 kansalaisjärjestöjä ja paikallisviranomaisia koskeva temaattinen ohjelma²³, joka perustuu EU:n poliittisille lupauksille tukea **valtiosta riippumattomia toimijoita**, kuten kansalaisjärjestöjä ja paikallisviranomaisia²⁴. Ohjelmalla pyritään vahvistamaan kyseisiä toimijoita kumppanimaissa.

Yhteensä 56 maalle annettiin vuonna 2014 maakohtainen määräraha hallinnon, julkisten instituutioiden vastuullisuuden ja osallistavan poliittisen päätöksenteon vahvistamista edistävien **kansalaisjärjestöjen toimien** tukemiseen. Avustusten yhteismäärä oli 152 miljoonaa euroa. Lisäksi 29 maalle myönnettiin yhteensä 14,5 miljoonan euron edestä maakohtaisia määrärahoja paikallisviranomaisia ja niiden valtakunnallisia järjestöjä tukeviin kansallisiin aloitteisiin.

¹⁸ COM(2014) 263 final, 13.5.2014.

¹⁹ COM(2014) 733 final, 15.12.2014.

²⁰ <http://www.newdeal4peace.org/>

²¹ SWD(2014) 152 final, 30.4.2014.

²² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/142682.pdf

²³ C(2014) 4865 final, 15.7.2014.

²⁴ Kansalaisyhteiskunnasta ks. COM(2012) 492, kehitysyhteistyökasvatuksesta ja valistustoiminnasta ks. SWD(2012) 457 final ja paikallisviranomaisista ks. COM(2013) final.

Vuonna 2011 määritetyn **budjettitukea** koskevan politiikan ja uuden toimintatavan myönteiset tulokset vahvistuivat vuonna 2014. Yhdenmukaisuus ja raportointi sekä riskienhallinta ja poliittinen vuoropuhelu ovat parantuneet merkittävästi. Vuoden 2014 loppuun mennessä 84 maassa ja MMA:ssa oli käynnissä 233 budjettitukiohjelmää, joiden yhteenlaskettu arvo oli 11,175 miljardia euroa. Budjettitukea maksettiin vuonna 2014 yhteensä yli 1,6 miljardia euroa, mikä on noin 15,9 prosenttia kaikista julkisen kehitysavun maksuista.

EU on yhä **sitoutunut osoittamaan vähintään 20 prosenttia EU:n avusta sosiaalisen osallisuuden ja inhimillisen kehityksen tukemiseen**. Euroopan parlamentille annetun sitoumuksen mukaisesti inhimilliseen kehitykseen ohjataan tällä hetkellä 25 prosenttia kehitysyhteistyön rahoitusvälineen alaiseen globaaleja julkishyödykkeitä ja haasteita koskevaan temaattiseen ohjelmaan osoitetuista varoista. Tutkimuksen ja innovoinnin avulla voidaan edistää kehitysyhteistyötä parantamalla inhimillisiä valmiuksia ja infrastruktuureja ja kehittämällä uusia palveluja ja tuotteita EU:n Horisontti 2020 -ohjelman puitteissa.

EU on myös vakaasti **sitoutunut siihen, että vähintään 20 prosenttia kaikista sen menoista liittyy ilmastokysymyksiin**. Ympäristö- ja ilmastomuutosasioiden valtavirtaistaminen kehitysyhteistyössä on edelleen yksi EU:n ensisijaisista painopisteistä, ja vähintään 20 prosenttia talousarviosta osoitetaan ilmastoon liittyviin toimiin. Toinen tärkeä poliittinen tavoite on varmistaa, että luonnon monimuotoisuuden suojeluun tarkoitettu rahoitus kaksinkertaistetaan vuoteen 2015 mennessä. **EU:n Biodiversity for Life** -lippulaiva-aloite (B4Life)²⁵ käynnistettiin 22. toukokuuta 2014. Aloitteessa pyritään auttamaan köyhimpiä maita suojelemaan ekosysteemejä, torjumaan luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvaa rikollisuutta ja kehittämään vihreää taloutta. Aloitteen arvioitu talousarvio on vuosina 2014–2020 enintään 800 miljoonaa euroa.

Vuonna 2014 käynnistettiin strateginen arviointi, jossa tarkastellaan EU:n tukea **sukupuolten tasa-arvon** ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen kumppanimaissa.

Osallistava ja kestävä kasvu

Eri puolilla maailmaa noin 1,4 miljardilla ihmisellä ei ole sähköä ja lähes kolme miljardia ihmistä käyttää ruuanlaittoon ja lämmittämiseen kiinteitä polttoaineita (perinteistä biomassaa ja hiiltä). Energiakysymykset liittyvät köyhyyden poistamiseen, puhtaan juomaveden saantiin, talouskasvuun, terveyteen, koulutukseen, naisten vaikutusvallan lisäämiseen ja elintarviketurvaan.

EU allekirjoitti Afrikan maiden kanssa syyskuussa 2014 New Yorkissa pidetyn YK:n ilmastohuippukokouksen yhteydessä viisi energiayhteistyön lisäämistä koskevaa yhteistä julistusta, joiden tavoitteena on vahvistaa kumppanimaiden energia-alan poliittisten sitoumusten ja EU:n ja muiden avunantajien rahoittamien tukitoimien välisiä poliittisia yhteyksiä.

Energian saantia parantavien yksityisten investointien lisäämiseen osoitettiin 75 miljoonaa euroa. **Maaseudun sähköistämisen rahoittamiseen** on ehdotettu **uutta aloitetta (ElectriFI)**, jolla pyritään parantamaan energia-alan yhteistyöhön ja erityisesti maaseudun sähköistämiseen osoitettujen EU:n resurssien soveltuvuutta, kestävyttä ja vipuvaikutusta.

Hyvä hallinto

EU jatkoi vuonna 2014 demokratian tukemista eri puolilla maailmaa niin EU:n naapurimaissa kuin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa sekä Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Vaalien tukemiseen,

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-593_en.htm?locale=en

parlamenttien ja poliittisten puolueiden vahvistamiseen ja tiedotusvälineiden kehittämiseen sidottiin yli 93 miljoonaa euroa.

EU tuki **afrikkalaisen hallintorakennemallin** (*African Governance Architecture*) käyttöönottoa myös vuonna 2014 antamalla 9,8 miljoonaa euroa Afrikan unionin komission vaalivalvontavalmiuksien kehittämiseen, yleisafrikkalaiselle parlamentille sekä Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnalle ja tuomioistuimelle.

EU:n **vaalitarkkailuvaltuuskunnat** jatkoivat luottamuksen lisäämistä ja demokraattisten vaalien luotettavuuden ja avoimuuden parantamista demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevasta eurooppalaisesta rahoitusvälineestä annettujen noin 40 miljoonan euron vuosittaisten määrärahojen turvin.

Vuonna 2014 lähetettiin yhteensä seitsemän vaalitarkkailuvaltuuskuntaa Egyptiin, Guinea-Bissauhun, Kosovoon, Malawiin, Malediiville, Mosambikiin ja Tunisiaan. Afganistaniin lähetettiin vaaliarviointiryhmä ja Algeriaan, Boliviaan, El Salvadoriin, Fidžiin, Irakiin, Libyaan, Mauritaniaan, Nigeriaan ja Thaimaahan lähetettiin yhteensä yhdeksän vaaliasiantuntijoiden valtuuskuntaa. Nigeriaan ja Kongon demokraattiseen tasavaltaan lähetettiin kaksi vaalien jälkeistä seuranta- ja valtuuskuntaa.

Oikeuden vahvistaminen

Oikeus ja oikeusvaltioperiaate olivat vuonna 2014 edelleen keskeinen osa EU:n tavoitteita ja toimintaa. EU osallistui oikeusvaltioperiaatetta, turvallisuutta ja oikeutta koskevien valmiuksien kehittämiseen tähtääviin ohjelmiin yli 50 maassa eri puolilla maailmaa. Tukemalla kolmansien maiden toimia oikeusjärjestelmien vahvistamiseksi EU auttoi pienentämään eroja valtioiden ja Kansainvälisen rikostuomioistuimen valmiuksien välillä.

Korruptio on merkittävä kehityksen este. Vuonna 2014 annetussa tiedonannossa ”Ihmisarvoinen elämä kaikille: visiosta yhteisiin toimiin”²⁶ EU vahvisti uudelleen sitoutumisensa korruption torjuntaan edistämällä asianmukaisten oikeudellisten kehysten ja kansallisten politiikkojen hyväksymistä ja täytäntöönpanoa vuoden 2015 jälkeisessä toimintakehyksessä. Vuonna 2014 toteutettiin lähes 77 miljoonan euron edestä kansallisia korruptiontorjuntahankkeita, joihin sisältyi kampanjointia, tiedottamista ja raportointia sekä valvontaelinten ja tuomioistuinten valmiuksien kehittämistä.

Rauha ja vakaus

Rauhaa ja vakautta edistävä väline mahdollistaa sen, että EU voi reagoida puhkeamaisillaan oleviin kriisitilanteisiin nopeasti ja kohdennetuilla toimilla. Välineen avulla EU pystyi vuonna 2014 antamaan ajoissa kiireellistä tukea merkittävässä kriiseissä, kuten Ukrainan, Syyrian/Irakin ja Keski-Afrikan tasavallan kriiseissä ja ebolaepidemiassa. Rauhaa ja vakautta edistävän välineen tuella toteutettavat toimet ovat yleensä EU:n ensimmäisiä toimia pyrittäessä rakentamaan rauhanomaisia yhteiskuntia ja poistamaan köyhyyttä hauraissa ja konflikteista kärsivissä maissa, mikä on EU:lle erittäin tärkeää. EU jatkoi vuonna 2014 hauraissa valtioissa toimimista koskevan uuden sopimuksen²⁷ tukemista varmistaakseen, että EU:n toimet edistävät köyhyyden vähentämistä ja konfliktien estämistä.

EU:lla oli vuoden 2014 lopussa käynnissä 16 **yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP)** siviili- ja sotilasoperaatiota. Vuonna 2014 käynnistettiin kaksi siviilioperaatiota (EUCAP Sahel Mali²⁸ ja

²⁶ COM(2014) 335, 2.6.2014.

²⁷ <http://www.newdeal4peace.org/>

²⁸ EU:n operaatio valmiuksien kehittämiseksi Sahelin alueella Malissa.

EUAM Ukraina²⁹) ja yksi sotilasoperaatio Keski-Afrikan tasavallassa (EUFOR CAR³⁰). YTPP-operaatioiden koko (10–1 000 henkilöä) ja toimeksiannot vaihtelevat. Malissa käynnistettiin vuonna 2013 yksi sotilasoperaatio (EUTM Mali³¹), joka kestää vuoteen 2016 asti.

EU on **Malin** poliittisen ja turvallisuuskriisin puhkeamisesta lähtien johdonmukaisesti tukenut maan alueellista koskemattomuutta, perustuslaillisen järjestyksen palauttamista maahan ja poliittisen ratkaisun etsimistä kriisiin vuoropuhelun avulla. EU on toiminut yhtenä Algerin rauhanprosessin välittäjistä kesäkuusta 2014 lähtien.

Valtiorakenteiden kehittämistä koskevia sopimuksia allekirjoitettiin vuonna 2014 useiden ebolaepidemiasta kärsivien hauraiden valtioiden kanssa. Maihin lukeutuivat muun muassa Guinea, Sierra Leone ja Liberia. Sopimusten tarkoituksena on antaa tukea terveyspalveluihin, ylläpitää makrotalouden tasapainoa ja luoda julkiseen talouteen liikkumavaraa epidemiaan liittyvien toimien toteuttamista varten.

Keski-Afrikan tasavallassa EU on tukenut alueellisia vakautustoimia. Tammikuusta 2014 lähtien vallassa on ollut uusi väliaikaishallitus, ja syyskuussa Afrikan unionin MISCA-operaatio korvattiin YK:n rauhanturvaoperaatiolla (MINUSCA).

EU on Keski-Afrikan tasavallan tärkein julkisen kehitysavun antaja, ja 15. heinäkuuta 2014 perustettiin EU:n hallinnoima innovatiivinen monenvälinen rahasto **"Békou"**³². EKR:n, Ranskan, Saksan ja Alankomaiden vuonna 2014 antaman rahoituksen avulla uuteen rahastoon saatiin kerättyä 36 miljoonaa euroa. Rahasto on lisäksi saanut 27 miljoonaa euroa terveys- ja koulutustoimiin, 20 miljoonaa euroa vaaliprosesseihin sekä 33 miljoonaa euroa budjettitukea epävakaita tilanteita varten valtiorakenteiden kehittämistä koskevasta sopimuksesta, joka on mahdollistanut valtion perustoiminnot.

Joulukuussa 2013 annetussa unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja Euroopan komission yhteisessä tiedonannossa **"EU:n kokonaisvaltainen lähestymistapa ulkoisiin konflikteihin ja kriiseihin"**³³ ehdotettiin toimia, joilla voidaan lisätä EU:n ulkoisten toimien johdonmukaisuutta, kokonaisvaltaisuutta ja tuloksellisuutta, painottaen erityisesti konflikteja ja kriisejä.

EU:n kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta toukokuussa 2014 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti komission yksiköt ja Euroopan ulkosuhdehallinto laativat yhdessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa toimintasuunnitelman, joka hyväksyttiin vuonna 2015.

EU jatkoi vuonna 2014 **Afrikan sarvea** koskevien strategisten puitteiden³⁴ täytäntöönpanoa pyrkien noudattamaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa rauhan ja vakauden rakentamisessa alueella. Yksittäisten valtioiden tasolla EU:sta on tullut **Somalian** tärkein kansainvälinen kumppani, joka antaa poliittista, taloudellista ja turvallisuuteen liittyvää tukea. EU on myös Somaliassa toteutettavan Afrikan unionin operaation (AMISOM) suurin rahoittaja. Vuonna 2014 Somalialle myönnettiin EKR:stä tukea 89 miljoonaa euroa.

²⁹ EU:n neuvontaoperaatio Ukrainassa.

³⁰ EU-johtoiset (sotilaalliset) joukot Keski-Afrikan tasavallassa.

³¹ EU:n koulutusoperaatio Malissa.

³² https://ec.europa.eu/europeaid/trust-fund-bekou_en

³³ JOIN(2013) 30 final, 11.12.2013.

³⁴ <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2016858%202011%20INIT>

Kahdenvälinen yhteistyö Syyrian hallituksen kanssa on ollut keskeytettynä vuodesta 2011 lähtien, mutta vaikeuksissa oleville **Syyrian** kansalaisille annettiin vuonna 2014 elintärkeää humanitaarista apua (41 miljoonaa euroa) Euroopan naapuruväliseen (ENI) kautta. Varoilla on tuettu terveyspalveluja, koulutusta, toimeentulon tukemista ja kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittämistä. Myös Syyrian naapurimaille, etenkin Jordanielle ja Libanonille, on annettu tukea, jotta ne selviäisivät kriisin seurauksista. Näiden kolmen maan auttamiseen sidottiin vuonna 2014 ENI:n kautta yhteensä 213 miljoonaa euroa. Jordaniassa avustuksia käytetään pääasiassa syyrialaisien pakolaislasten koulutuksen kustannusten kattamiseen. Libanonissa avustukset käytetään maan infrastruktuuriin, kuten kouluihin, perusterveydenhuoltoon ja jätevesien puhdistukseen, kohdistuvan kuormituksen käsittelyyn. Euroopan unionin alueellisen erityisrahaston perustamiseen Syyrian kriisin johdosta (**Madad-rahasto**) sidottiin 20 miljoonaa euroa. Lisäksi ensimmäinen rahoituskumppani Italia antoi rahastoon kolme miljoonaa euroa.

Strategiset kumppanuudet

On EU:n strategisen edun mukaista edistää yhteyksiä sellaisten kumppanien kanssa, joiden merkitys maailmanpolitiikassa kasvaa. Tämä koskee myös maita, jotka eivät ole enää oikeutettuja kahdenväliseen kehitysapuun (esimerkiksi Brasilia, Kiina, Intia ja Meksiko). EU edistää myös tasapuolisia kumppanuuksia nousevan talouden maiden eli Kaakkois-Aasian ja Latinalaisen Amerikan maiden kanssa. Näihin tarpeisiin vastaamiseksi perustettiin vuonna 2014 kumppanuusväline³⁵.

Kumppanuusvälineellä tuetaan EU:n sisäisten politiikkojen ulkoista ulottuvuutta monilla aloilla kilpailukyvyistä ja muuttoliikkeestä tutkimukseen ja innovointiin. Lisäksi sillä vastataan maailmanlaajuisiin haasteisiin esimerkiksi energiavarmuuden, ilmastonmuutoksen ja ympäristönsuojelun aloilla ja käsitellään tiettyjä EU:n talousdiplomatian näkökohtia. Väline koskee myös julkisuusdiplomatiaa (kulttuuridiplomatia mukaan lukien) ja tiedotustoimia, joilla edistetään EU:n arvoja ja etuja.

Solidaarisuus ja tuki

EU:n humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasioiden pääosasto antoi vuonna 2014 yli 1,3 miljardia euroa avustuksia luonnonkatastrofeihin, aseellisiin selkkauksiin ja pitkäkestoisiin kriiseihin vastaamiseksi.

Länsi-Afrikassa vuoden 2014 suurin haaste oli **ebolaepidemia**, johon kuoli yli 11 000 ihmistä. Ensimmäisten kansainvälisten avunantajien joukossa komissio antoi 210 miljoonaa euroa kehitysapua ja varhaista jälleenrakennusapua toimitettavaksi vuosina 2014 ja 2015. Kun mukaan lasketaan humanitaarinen apu ja 138,4 miljoonan euron tuki hoitoa, diagnostiikkaa ja rokotteita koskevaan tutkimukseen, Euroopan komission antaman avun määrä oli yhteensä 414 miljoonaa euroa. EU:n talousarviosta ja jäsenvaltioiden varoista annettu rahoitus mukaan lukien EU:n antama rahoitus oli kokonaisuudessaan yli 1,2 miljardia euroa. Lisäksi teollisuuden toimijat antoivat innovatiivisia lääkkeitä koskevan aloitteen puitteissa yli 100 miljoonaa euroa.

Komission merkittävä tuki maailmanlaajuisille terveysalan aloitteille, kuten Maailmanlaajuiselle liittymälle rokotusten ja vastustuskyvyn lisäämiseksi (GAVI), on edistänyt vuosituhattavotteiden saavuttamista ja etenkin alle viisivuotiaiden lasten kuolleisuuden vähentämistä. GAVI sai vuonna 2014 uuden sitoumuksen 10 miljoonan euron rahoituksesta pneumokokkirokotteiden saatavuuden parantamiseksi vähemmän kehittyneissä AKT-maissa. Parlamentti ja neuvosto hyväksyivät kesäkuussa 2014 EU:n osallistumisen Saharan eteläpuolisen Afrikan kanssa

³⁵ http://ec.europa.eu/dgs/fpi/what-we-do/partnership_instrument_en.htm

toteutettavaan toiseen Euroopan maiden ja kehitysmaiden kliinisten kokeiden yhteistyökumppanuutta koskevaan ohjelmaan 683 miljoonan euron rahoitusosuudella.

EU:n taloudellinen tuki koulutusalan maailmanlaajuiselle kumppanuudelle (Global Partnership for Education) on ollut ratkaisevan tärkeää koulutusta koskevien vuosituhtavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Kesäkuussa 2014 komissio isännöi Brysselissä koulutusalan maailmanlaajuisen kumppanuuden toista avunantajien **varainkeruukonferenssia**. Konferenssissa sitouduttiin lisäämään koulutuksen kotimaista rahoitusta ennätysellisellä 26 miljardin euron summalla.

Sukupuolten tasa-arvo oli suuri haaste myös vuonna 2014. EU laati kattavan toimintastrategian, johon sisältyy sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen käytännössä kaikkiin merkittäviin avustusohjelmiin. Hiljattain hyväksytyssä kehitysyhteistyön rahoitusvälineen alaisessa, globaaleja julkishyödykkeitä ja haasteita koskevassa ohjelmassa on osoitettu vuosina 2015–2020 yli 100 miljoonaa euroa naisten ja lasten hyvinvointiin. Toimissa on määrä keskittyä erityisesti haitallisiin käytäntöihin, kuten naisten sukuelinten silpomiseen sekä lapsi-, varhais- ja pakkoavioliittoihin.

Sukupuolten tasa-arvo ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen ovat tärkeitä kysymyksiä, jotka liittyvät kaikkeen kehitystoimintaan. Naisten keskeinen merkitys kaikilla kehityksen osa-alueilla käy hyvin ilmi AKT-maiden naisten kehitysroolia käsittelevästä tutkimuksesta **”ACP Women, Actors of Development”**³⁶. Julkaisussa kuvataan ruohonjuuritason järjestöjen tärkeää roolia naisten oikeuksien toteutumisessa ja niiden panosta kestäväen kehityksen edistämiseen.

Joulukuun 26. päivänä 2004 iskeneestä tuhoisasta tsunamista on kulunut yli kymmenen vuotta, ja EU auttaa aluetta yhä aktiivisesti toipumaan katastrofista. Kymmenen viime vuoden aikana Euroopan komissio on antanut tsunamista kärsineiden ihmisten auttamiseen alueella (Indonesiassa, Sri Lankassa, Intiassa, Malediiveilla ja Thaimaassa) 123 miljoonan euron edestä humanitaarista apua. Lisäksi jälleenrakennukseen on käytetty pelkästään Indonesiassa 200 miljoonaa euroa.

Tuleva kehitys

EU on julistanut vuoden 2015 **kehitysyhteistyön eurooppalaiseksi teemavuodeksi**, jonka motto on ”Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme”. Vuosi 2015 on ensimmäinen kehitysyhteistyön eurooppalainen teemavuosi, ja sen tavoitteena on lisätä EU:n kansalaisten ja muiden sidosryhmien tietoisuutta EU:n ulkoisista toimista kehitysyhteistyön alalla.

Vuosi 2015 on kansainvälisen kehitysyhteistyön kannalta erittäin tärkeä, sillä se merkitsee siirtymistä yhdennettyyn lähestymistapaan köyhyyden poistamisessa ja kestävässä kehityksessä. Vuoden aikana järjestetään kolme korkean tason kansainvälistä kokousta, jotka tarjoavat tilaisuuden sopia uudesta agendasta sekä vuoteen 2030 ulottuvasta kestäväen kehityksen ohjelmasta ja siihen sisällytettävistä **kestävän kehityksen tavoitteista**. Nämä kokoukset ovat Addis Abebassa heinäkuussa 2015 järjestettävä **kolmas kansainvälinen kehitysrahoituskonferenssi**, New Yorkissa syyskuussa järjestettävä **Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestäväen kehityksen huippukokous**, sekä Pariisissa joulukuussa 2015 järjestettävä **ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen (UNFCCC) osapuolten 21. konferenssi (COP 21)**. Ilmastokokouksessa on määrä hyväksyä tärkeitä ilmastonmuutosta hillitseviä tavoitteita, joilla on suuri vaikutus myös kansainväliseen kehityspolitiikkaan.

³⁶ http://www.acp.int/sites/acpsec.waw.be/files/Final_BD%20-%20English.pdf

Yhteistä ohjelmasuunnittelua laajennetaan vuonna 2015, ja vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä on määrä antaa ensimmäinen **kansainvälisen yhteistyön ja kehitysyhteistyön uuteen tuloskehukseen** perustuva kertomus.

Muuttoliikeasioista ja etenkin Välimeren muuttoliikekriisistä on tullut koko Euroopan unionille yhä tärkeämpi kysymys. Sen vuoksi Eurooppa-neuvosto päätti järjestää Afrikan unionin ja asiaan liittyvien keskeisten maiden kanssa muuttoliikekysymyksiä koskevan huippukokouksen Maltassa 11. ja 12. marraskuuta 2015.

Horisontti 2020 -puiteohjelman työohjelmasta rahoitetaan vuonna 2015 useita yhteiskuntatieteellisiä ja humanistisia tutkimushankkeita, jotka tarjoavat uusia analysointityökaluja ja tietoja, jotka auttavat vahvistamaan EU:n asemaa globaalina toimijana³⁷.

Vuoden 2015 painopistealoihin kuuluu esimerkiksi maailmanlaajuisten toimitusketjujen vastuullinen hallinta. EU tukee erityisesti saksalaista tekstiilialan kestävästä kehityksestä edistävää kumppanuutta³⁸. Hankkeessa pyritään edistämään vastuullisia liiketoimintakäytäntöjä kehitysmaissa, jotta sosiaali-, ympäristö- ja talousnormeja noudatettaisiin tekstiilien koko arvoketjussa.

Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta kahden vuoden välein julkaistavaa kertomusta koskeva vuodet 2013–2015 kattava menettely käynnistetään vuoden 2015 jälkimmäisellä puoliskolla. Siihen sisältyy muun muassa tutkimus, jossa selvitetään kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuden toteutumista jäsenvaltioissa. Vuonna 2015 julkaistaan myös tarkistettu EU:n **toimintasuunnitelma sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi** vuosina 2016–2020. Suunnitelma julkaistaan komission yksiköiden valmisteluasiakirjana.

³⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/main/h2020-wp1415-societies_en.pdf

³⁸ <https://www.textilbuendnis.com/index.php/en/>